

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-2-9 (Menfi Tespit/Muafiyet)
Karar Sayısı : 14-29/612-265
Karar Tarihi : 20.08.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan Türk (İkinci Başkan), Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,
Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Bülent GÖKDEMİR, Ekrem SOLMAZ, Cemile YÜKSEK

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Doğan Dağıtım Satış Pazarlama Matbaacılık Ödeme Aracılık ve Tahsilat Sistemleri A.Ş.
Temsilcisi: Dr. Kemal Tahir SU
Turan Güneş Bulvarı 100/20 Yıldız Ankara

D. İLGİLİ TARAF: Doğan Dağıtım Satış Pazarlama Matbaacılık Ödeme Aracılık ve Tahsilat Sistemleri A.Ş.

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Doğan Dağıtım Satış Pazarlama Matbaacılık Ödeme Aracılık ve Tahsilat Sistemleri A.Ş. ile başbayiler arasında imzalanması planlanan ve gazete, dergi ve medya dışı ürünlerin dağıtımına esas teşkil eden "Bayilik Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilmesi/muafiyet tanınması talebi.

(2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 12.08.2014 tarihinde giren yazıyla tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 15.08.2014 tarih ve 2014-2-9/MM sayılı Rapor görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, rekabeti sınırlayıcı düzenlemeler içermesi nedeniyle imzalanması planlanan sözleşmeye menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı; medya dışı ürünlerin dağıtım pazarına ilişkin hükümler bakımından sözleşme 2002/2 sayılı Tebliğ'e göre grup muafiyeti kapsamında olduğu halde gazete ve dergi dağıtım pazarında % 40'ın üzerinde pazar payı nedeniyle grup muafiyeti kapsamında olmadığı; tek elden satın alma yükümlülüğünün kaldırılması koşuluyla gazete ve dergi dağıtımına ilişkin hükümler bakımından bahse konu sözleşmeye bireysel muafiyet tanınabileceği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

(4) Doğan Dağıtım Satış Pazarlama Matbaacılık Ödeme Aracılık ve Tahsilat Sistemleri A.Ş. (Doğan Dağıtım) tarafından yapılan bildirimde, Doğan Dağıtım ile bayileri arasında imzalanması planlanan ve gazete, dergi ve medya dışı ürünlerin yurt sathında dağıtımını konu edinen "Bayilik Sözleşmesi"ne (Sözleşme) muafiyet tanınması talep edilmiştir.

H.1. İmzalanması Planlanan Anlaşmanın İlgili Hükümleri

(5) Doğan Dağıtım ile başbayileri arasında imzalanması planlanan anlaşma, söz konusu bayilere belirlenen coğrafi alan içerisinde dağıtım, pazarlama ve satış yetkisi verilmesine ilişkindir. Bildirim konusu sözleşme kapsamında başbayiler, medya ve

medya dışı ürünleri tanımlanan münhasır bölgelerde, kendilerine bağlı tali bayilere (son satış noktası) ulaştırmakla sorumlu kılınmıştır. Başvuruda, bildirim konusu sözleşmenin (.....) başbaya ile imzalanmasının planlandığı, ancak ticari gelişmelere bağlı olarak bayi sayısının değişebileceği belirtilmiştir. 2003/3 ve 2007/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2002/2 sayılı Tebliğ) 2. maddesinde üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar dikey anlaşma olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede, Doğan Dağıtım ile başbayileri arasında imzalanması planlanan sözleşme bir dikey anlaşma niteliğinde olup, sözleşmenin önem arz eden hükümleri aşağıda belirtilmiştir.

- (6) Sözleşmenin 'KONU' başlıklı 2. maddesinde Sözleşme'nin konusu "(.....)" şeklinde tanımlanmıştır.
- (7) Sözleşmenin 'BAYİLİK BÖLGESİ' başlıklı 3. maddesinde "(.....)" hükmüne yer verilerek başbayilere münhasır bölgeler tahsis edilmiştir.

Sözleşmenin 4.6 maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

(8) ".....TİCARİ SIR....."

- (9) Anılan sözleşme hükmüne göre Doğan Dağıtım'ın yazılı izni bulunması halinde yetkili bayi, rakip dağıtım firmasına ait yayınların dağıtımını da yapabilecektir. Yapılan bildirimde hâlihazırda rakip dağıtım firması ile çalışan ortak bayi sayısının (.....) olduğu belirtilmiş, bu sayının (.....)'a yükselebileceği ifade olunmuştur.

Sözleşmenin 7.6.1 maddesi ile bayinin azami satış fiyatı belirlenmiştir. İlgili hüküm (.....):

(10) .....TİCARİ SIR.....

- (11) Sözleşme'nin 7.6.3. maddesinde" (.....) " hükmüne yer verilmiştir.
- (12) Sözleşme'nin 9.2. maddesinde "(.....)" hükmüne yer verilmiştir.
- (13) Sözleşme'nin 6. maddesinde sözleşmenin süresi beş yıl olarak belirlenmiş ve beş yıllık sürenin bitiminden önce sözleşmenin uzatılmasına tarafların yazılı mutabakatı ile karar verilmediği takdirde sözleşmenin kendiliğinden sona ermesi öngörülmüştür.

H.2. İlgili Pazarlar

- (14) Sektöre ilişkin bilgiler ve geçmiş Rekabet Kurulu Kararlarında yapılan değerlendirmeler doğrultusunda ilgili ürün pazarları "gazete ve dergi dağıtım pazarı" ile "medya dışı ürünler dağıtım pazarı" olarak belirlenirken, ilgili coğrafi pazar bildirim konusu sözleşmenin gazete, dergi ve medya dışı ürünlerin ülke genelinde dağıtımına ilişkin olması ve ilgili faaliyet açısından ülke sınırları içinde rekabetin farklılaşmasına neden olacak herhangi bir unsurun bulunmaması nedeniyle "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

H.3. Değerlendirme

H.3.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

- (15) Bildirim konusu sözleşmenin 3. maddesi ile başbayilerin faaliyet göstereceği coğrafi alanlar belirlenmekte ve başbayilere kendi bayilik bölgesi dışında aktif satış yapma yasağı getirilmektedir. Sözleşme'nin 4.6. maddesi uyarınca başbayiler Doğan Dağıtım'ın izni olmaksızın Doğan Dağıtım'ın dağıtımını üstlendiği yayınlar dışında herhangi bir yayınının veya başka bir ürünün satış, pazarlama veya dağıtımını gerçekleştiremeyecektir. Ayrıca Sözleşme'nin 7.6.1. maddesinde, başbayilerin kendi satış fiyatlarını, yayınevleri tarafından belirlenecek tavsiye edilen azami satış fiyatının üzerinde olmamak kaydıyla belirleyebileceği hükmüne yer verilmiştir. Bildirim konusu sözleşme ile başbayilere, gazete ve dergi dağıtım pazarı açısından bayilik bölgesi dışına aktif satış yapmama ve tek elden satın alma yükümlülüğü getirilmekte ve başbayilerin azami satış fiyatı belirlenmekte, medya dışı ürünler dağıtım pazarı açısından ise aktif satış yapmama ve tek elden satın alma yükümlülüğü getirilmektedir. Dolayısıyla bildirim konusu sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtladığı ve menfi tespit belgesi alamayacağı kanısına varılmıştır.

H.3.2. Sözleşmenin 2002/2 sayılı Tebliğ Bakımından Değerlendirilmesi

- (16) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde "Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar -dikey anlaşmalar- bu Tebliğde belirtilen koşulları taşıması kaydıyla, Kanunun 4 üncü maddesindeki yasaklamadan Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmuştur." hükmüne yer verilmiştir.
- (17) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin ikinci fıkrasında ise "Bu Tebliğ ile sağlanan muafiyet, sağlayıcının dikey anlaşma konusu mal veya hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %40'ı aşmaması durumunda uygulanır." hükmü yer almaktadır. Bu nedenle, bildirim konusu sözleşmenin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanıp yararlanamayacağına ilişkin yapılacak değerlendirmede Sözleşme kapsamında sağlayıcı konumunda bulunan Doğan Dağıtım'ın gazete ve dergi dağıtım pazarı ile medya dışı ürünler dağıtım pazarındaki pazar payları dikkate alınmalıdır. Doğan Dağıtım'ın gazete ve dergi dağıtım pazarındaki toplam pazar payı verilerine ulaşılacakla birlikte, net satış rakamları bazındaki gazete ve dergi dağıtımındaki ayrı ayrı pazar paylarına bakılmıştır. Buna göre, Doğan Dağıtım'ın 2013 yılında gazete dağıtım pazarı ve dergi dağıtım pazarındaki pazar payının sırasıyla (.....) ve (.....) olduğu görülmüştür. Dolayısıyla, Doğan Dağıtım'ın gazete ve dergi dağıtım pazarındaki pazar payının % 40'ın üzerinde olduğu ve bu nedenle bildirim konusu sözleşmenin gazete ve dergi dağıtım pazarı açısından grup muafiyetinden yararlanamayacağı anlaşılmıştır.
- (18) Sözleşme kapsamında Doğan Dağıtım tarafından başbayilerine sağlanacak medya dışı ürünler, fiziki kontör, dijital kontör, kişisel bakım ürünleri, kırtasiye ürünleri, şekerleme vb dir. Taraflarca sağlanan bilgilere göre Doğan Dağıtım'ın 2013 yılında medya dışı ürünlerden elde ettiği toplam ciro (.....)TL'dir. 2013 yılında GSM operatörlerinin ön ödemeli hatlardan elde ettiği toplam gelir 6.000.000.000 TL'nin üzerindedir¹. Doğan Dağıtım tarafından başbayilerine sağlanan fiziki ve dijital kontör dışındaki ürünlerin her birinin 2013 yılı pazar büyüklüğü, Doğan Dağıtım'ın medya

¹ http://www.tk.gov.tr/kutuphane_ve_veribankasi/pazar_verileri/ucaylik22_5.pdf

dışı ürünler toplam cirosunun çok üzerindedir. Dolayısıyla Doğan Dağıtım'ın medya dışı ürünler dağıtım pazarındaki pazar payı % 40'ın altında olup, Sözleşme medya dışı ürünler dağıtım pazarı açısından 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamındadır.

- (19) Bildirim konusu sözleşmenin medya dışı ürünler dağıtım pazarın açısından grup muafiyetinden yararlanabilmesi için 2002/2 sayılı Tebliğ'de belirtilen koşulları taşıyıp taşımadığı da incelenmiştir. Sözleşme'nin 3. maddesi ile başbayilerin bayilik bölgesi belirlenmekte ve başbayilere kendi bayilik bölgesi dışında aktif satış yapma yasağı getirilmektedir. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4(b)(1). maddesinde "*Alıcının müşterilerince yapılacak satışları kapsamaması kaydıyla, sağlayıcı tarafından kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye ya da münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışların kısıtlanması*"nın dikey anlaşmaları grup muafiyeti kapsamında çıkarmayacağı belirtilmiştir. Bu nedenle Sözleşme'de yer alan söz konusu kısıtlamanın 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında izin verilen bir kısıtlama olduğu kanısına ulaşılmıştır.
- (20) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin (a) bendinde *alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme* yükümlülüğünün anlaşmaları grup muafiyeti kapsamında çıkardığı hükmüne yer verilmiştir. Sözleşme'nin 4.6. maddesinde Doğan Dağıtım'ın izni olmaksızın başbayilerin herhangi bir ürün veya hizmeti dağıtamayacağı, pazarlayamayacağı veya satamayacağı belirtilerek başbayilere rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmiştir. Sözleşme'nin 6. maddesinde ise sözleşmenin süresi beş yıl olarak belirlenmiş ve sözleşme süresinin uzatılması için tarafların yazılı mutabakatı şartı getirilmiştir. Bu nedenle Sözleşme'de yer verilen rekabet etmeme yükümlülüğü anlaşmaları grup muafiyeti kapsamında çıkaran bir sınırlama olarak değerlendirilemeyecektir.
- (21) Bu değerlendirmeler ışığında, bildirim konusu *sözleşmenin medya dışı ürünler dağıtım pazarı* bakımından 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanabilmesi mümkün görülmüştür.

H.3.3. Sözleşmenin Bireysel Muafiyet Koşulları Bakımından Değerlendirilmesi

- (22) Bildirim konusu gazete ve dergi dağıtım sözleşmesinde Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil eden hükümler; münhasır bölge tahsisi; özel izne tâbi bayiler müstesna tek elden satın alma yükümlülüğü ve azami satış fiyatının tespitidir.

Kurul'un daha önce aldığı bireysel muafiyet kararlarında da ifade edildiği üzere, medya ürünlerinin dağıtım faaliyetlerinin kendine özgü nitelikleri dolayısıyla dağıtım zinciri (yayınevi, dağıtım şirketi, başbayi, tali bayi ve nakliyeciler) arasındaki eşgüdüm önemli olup münhasır bölge tahsisi maliyet minimizasyonu ve eşgüdüm sağlamaktadır. Bu nedenle münhasır bölge tahsisinin muafiyet kapsamında değerlendirilmesi gerekir. Aynı şekilde azami satış fiyatının tespitine ilişkin hükümler de dağıtım hizmetlerinin sağlıklı ve etkin bir biçimde yürütülmesi bakımından gereklidir.

Tek elden satın alma konusunda ise rakip ürünlerin dağıtımına izin verilmemesi sistemin etkin çalışmasına engel olma riski taşımakta, buna rağmen başvuru konusu sözleşmelerdeki tek elden satın alma yükümlülüğü korunmaktadır. kapasite sorunu bulunan bölgeler için getirilen bu münhasırlık sisteminde bayilerin iradesi dışlanmaktadır. Bu durum 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer verilen bireysel muafiyet koşulları arasında sayılan; "rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması hükmüne aykırılık teşkil etmektedir. Bu itibarla, bireysel muafiyetten yararlanabilmesi için tek elden satın alma

yükümlülüğü getiren anlaşma hükmünün çıkarılması gerektiği kanaatine varılmıştır. Nitekim Doğan Dağıtım tarafından Kurum'a sunulan 27.05.2014 tarih ve 3026 sayılı yazıda "...(S)özleşmenin 4.6. maddesinde yer verilen zımni kısıtlama da sonlandırılabilir" denilerek tek elden satın alma yükümlülüğünün kaldırılabilmesine ilişkin değerlendirmeye yer verilmiştir.

- (23) Yapılan tüm incelemeler neticesinde, sözleşmede yer verilen münhasır bölge tahsisi ve azami satış fiyatının tespitine ilişkin hükümlerin bireysel muafiyet koşullarına uygun olduğu; ancak tek elden satın alma yükümlülüğünün bu kapsamda değerlendirilemeyeceği; bu itibarla sözleşmenin, tek elden satın alma yükümlülüğü getiren hükmünün kaldırılması koşulu ile bireysel muafiyetten yararlanabileceği kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

- (24) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1. Doğan Dağıtım Satış Pazarlama Matbaacılık Ödeme Aracılık ve Tahsilat Sistemleri A.Ş. ile başbayileri arasında imzalanması planlanan "Bayilik Sözleşmesi"nin gerek medya dışı ürünler dağıtım pazarına ilişkin hükümleri, gerek gazete ve dergi dağıtımına ilişkin hükümleri bakımından rekabeti sınırlayıcı düzenlemeler içermesi nedeniyle, söz konusu sözleşmeye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığına,

2. Bildirim konusu sözleşmenin, medya dışı ürünlerin dağıtım pazarına ilişkin hükümleri bakımından 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nde belirtilen koşulları taşıdığına ve 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,

3. (a) Doğan Dağıtım Satış Pazarlama Matbaacılık Ödeme Aracılık ve Tahsilat Sistemleri A.Ş.'nin gazete ve dergi dağıtım pazarında % 40'ın üzerinde pazar payına sahip olması nedeniyle sözleşmenin gazete ve dergi dağıtımına ilişkin hükümleri bakımından 2002/2 sayılı Tebliğ'in sağladığı grup muafiyetinden yararlanamadığına,

(b) Bununla birlikte Sözleşme'nin 4.6. maddesi ile başbayilere getirilen tek elden satın alma yükümlülüğünün kaldırılması koşuluyla gazete ve dergi dağıtımına ilişkin hükümleri bakımından bahse konu sözleşmeye bireysel muafiyet tanınmasına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.